



Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

20. december 2017*

»Præjudiciel forelæggelse – beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger – direktiv 95/46/EF – artikel 2, litra a) – begrebet »personoplysninger« – skriftlig besvarelse givet af deltager i forbindelse med en faglig prøve – eksaminators rettelser og kommentarer til denne besvarelse – artikel 12, litra a) og b) – omfanget af den registreredes ret til indsigt og til berigtigelse«

I sag C-434/16,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Supreme Court (øverste domstol, Irland) ved afgørelse af 29. juli 2016, indgået til Domstolen den 4. august 2016, i sagen

Peter Nowak

mod

Data Protection Commissioner,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič (refererende dommer), og dommerne A. Rosas, C. Toader, A. Prechal og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 22. juni 2017,

efter at der er afgivet indlæg af:

- P. Nowak ved solicitor G. Rudden og N. Travers, SC,
- Data Protection Commissioner ved solicitor D. Young og P.A. McDermott, SC,
- Irland ved E. Creedon og L. Williams samt ved A. Joyce, som befuldmægtigede, bistået af barrister A. Carroll,
- den tjekkiske regering ved M. Smolek og J. Vlácil, som befuldmægtigede,

* Processprog: engelsk.

- den græske regering ved G. Papadaki og S. Charitaki, som befuldmægtigede,
- den ungarske regering ved M.Z. Fehér og A. Pálffy, som befuldmægtigede,
- den østrigske regering ved G. Eberhard, som befuldmægtiget,
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes og M. Figueiredo samt ved I. Oliveira, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved D. Nardi og H. Kranenborg, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 20. juli 2017,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT 1995, L 281, s. 31).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Peter Nowak og Data Protection Commissioner (den tilsynsførende for databeskyttelse, Irland) vedrørende sidstnævntes afslag på at give Peter Nowak aktindsigt i en rettet prøvebesvarelse, som han havde udfærdiget, med den begrundelse, at oplysningerne heri ikke udgjorde personoplysninger.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 95/46

- 3 I direktiv 95/46, som ifølge artikel 1 har til formål at beskytte fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, især retten til privatlivets fred, i forbindelse med behandling af personoplysninger samt at fjerne hindringer for den frie udveksling af disse oplysninger, er følgende anført i 25., 26. og 41. betragtning hertil:
 - »(25) [P]rincipperne om beskyttelse skal dels afspejles i de forskellige forpligtelser, der påhviler [databehandlingsansvarlige] personer [...], navnlig for så vidt angår oplysningernes pålidelighed, den tekniske sikkerhed, anmeldelse til tilsynsmyndigheden og de omstændigheder, hvorunder behandlingen må udføres, og dels i de rettigheder, der tilkommer de personer, hvis personoplysninger gøres til genstand for behandling, bl.a. retten til at blive underrettet om en behandling, til indsigt, til at kunne kræve oplysninger berigtiget, men også til under visse omstændigheder at gøre indsigelse mod en behandling.
 - (26) [B]eskyttelsesprincipperne skal gælde enhver oplysning om en identificeret eller identificerbar person; for at afgøre, om en person er identificerbar, tages alle de hjælpemidler i betragtning, der med rimelighed kan tænkes bragt i anvendelse for at identificere den pågældende enten af

den registeransvarlige eller af enhver anden person; beskyttelsesprincipperne gælder ikke oplysninger, som er gjort anonyme på en sådan måde, at den registrerede ikke længere kan identificeres; [...]

[...]

(41) [E]nhver skal have ret til indsigt i de oplysninger om sig selv, som gøres til genstand for behandling, så den pågældende kan forvisse sig om oplysningernes rigtighed og behandlingens lovlighed; [...]

4 Begrebet »personoplysninger« er defineret i direktivets artikel 2, litra a), som »enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person («den registrerede»); ved identificerbar person forstås en person, der direkte eller indirekte kan identificeres, bl.a. ved et identifikationsnummer eller et eller flere elementer, der er særlige for denne persons fysiske, fysiologiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet«.

5 Direktivets artikel 6, der er indeholdt i kapitel II, afdeling I, med overskriften »Principper vedrørende oplysningernes pålidelighed«, har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at personoplysninger

a) skal behandles rimeligt og lovligt

b) skal indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål, samt at senere behandling heraf ikke må være uforenelig med disse formål; senere behandling af oplysninger i historisk, statistisk eller videnskabeligt øjemed anses ikke for at være uforenelig med disse formål, såfremt medlemsstaterne giver de fornødne garantier

c) skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil de indsamles, og til de formål, hvortil de senere behandles

d) skal være korrekte og om nødvendigt ajourførte; der skal tages ethvert rimeligt skridt til at slette eller berigtige oplysninger, der er urigtige eller ufuldstændige i forhold til det formål, hvortil de indsamles, eller i forbindelse med hvilke de behandles på et senere tidspunkt

e) ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de indsamles, eller i forbindelse med hvilke de behandles på et senere tidspunkt. Medlemsstaterne fastsætter de fornødne garantier for personoplysninger, der i historisk statistik eller videnskabeligt øjemed opbevares længere end i ovennævnte periode.

2. Det påhviler den registeransvarlige at sikre, at bestemmelserne i stk. 1 overholdes.«

6 Artikel 7 i direktiv 95/46, der er indeholdt i afdeling II med overskriften »Principper vedrørende grundlaget for behandling af oplysninger« i direktivets kapitel II, bestemmer følgende:

»Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at behandling af personoplysninger kun må finde sted hvis:

a) der ikke hersker tvivl om, at den registrerede har givet sit samtykke,

eller

[...]

c) behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som gælder for den registeransvarlige,

eller

[...]

e) behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller henhørende under offentlig myndighedsudøvelse, som den registeransvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt.

eller

f) behandlingen er nødvendig, for at den registeransvarlige eller den tredjemand eller de tredjemænd, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der skal beskyttes i henhold til artikel 1, stk. 1, i dette direktiv, går forud herfor.«

7 Direktivets artikel 12 med overskriften »Ret til indsigt« bestemmer:

»Medlemsstaterne sikrer enhver registreret ret til hos den registeransvarlige

a) frit og uhindret, med rimelige mellemrum og uden større ventetid eller større udgifter

- at få oplyst, om der behandles personoplysninger om den pågældende selv, samt mindst formålene med behandlingen, hvilken type oplysninger det drejer sig om, og modtagerne eller kategorierne af modtagere af oplysningerne
- at få meddelt letforståelig information om, hvilke oplysninger der er omfattet af behandlingerne, samt enhver tilgængelig information om, hvorfra disse oplysninger stammer

[...]

b) efter omstændighederne at få oplysninger, som ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med dette direktiv, berigtiget, slettet eller blokeret, navnlig hvis de er ufuldstændige eller urigtige

c) at få udvirket, at tredjemand, til hvem sådanne oplysninger er blevet videregivet, underrettes om enhver berigtigelse, sletning eller blokering, der er foretaget i overensstemmelse med litra b), medmindre underretning viser sig umulig eller er uforholdsmæssig vanskelig.«

8 Direktivets artikel 13, som har overskriften »Undtagelser og begrænsninger«, bestemmer:

»1. Medlemsstaterne kan træffe lovmæssige foranstaltninger med henblik på at begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der er omhandlet i artikel 6, stk. 1, artikel 10, artikel 11, stk. 1, samt artikel 12 og 21, hvis en sådan begrænsning er en nødvendig foranstaltning af hensyn til:

[...]

g) beskyttelsen af den registreredes interesser eller andres rettigheder og frihedsrettigheder.

[...]«

9 Artikel 14 i direktiv 95/46 med overskriften »Den registreredes indsigelsesret« bestemmer:

»Medlemsstaterne indrømmer den registrerede ret til

a) i det mindste i de i artikel 7, litra e) og f), omhandlede tilfælde af vægtige legitime grunde, der vedrører den pågældendes særlige situation, til enhver tid at gøre indsigelse mod, at personoplysninger om ham selv gøres til genstand for behandling, medmindre andet er bestemt i den nationale lovgivning; i tilfælde af berettiget indsigelse må den af den registeransvarlige iværksatte behandling ikke længere omfatte de pågældende oplysninger

[...]«

10 Direktivets artikel 28 med overskriften »Tilsynsmyndighed« bestemmer:

»1. Hver medlemsstat drager omsorg for, at der udpeges en eller flere offentlige myndigheder, der har til opgave på dens område at påse overholdelsen af de bestemmelser, medlemsstaten vedtager til gennemførelse af dette direktiv.

[...]

3. Hver tilsynsmyndighed skal bl.a. kunne:

- iværksætte undersøgelser og bl.a. have adgang til de oplysninger, der gøres til genstand for en behandling, og til at indsamle alle oplysninger, der er nødvendige for at varetage dens tilsynsopgaver
- gribe effektivt ind ved f.eks. at [...] beordre oplysninger blokeret, slettet eller tilintetgjort, [eller] midlertidigt eller definitivt at forbyde en behandling [...]

[...]

Afgørelser truffet af tilsynsmyndigheden, som går en involveret part imod, kan indbringes for en retsinstans.

4. Enhver kan, eventuelt repræsenteret ved en sammenslutning, til tilsynsmyndigheden indgive en anmodning om beskyttelse af sine rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger. Den pågældende underrettes om, hvorledes sagen følges op.

[...]«

Forordning (EU) 2016/679

11 Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT 2016, L 119, s. 1) finder i medfør af artikel 99, stk. 2, anvendelse fra den 25. maj 2018. Forordningens artikel 94, stk. 1, bestemmer, at direktiv 95/46/EF ophæves med virkning fra samme dato.

12 Forordningens artikel 15 med overskriften »Den registreredes indsigtret« bestemmer:

»1. Den registrerede har ret til at få den dataansvarliges bekræftelse på, om personoplysninger vedrørende den pågældende behandles, og i givet fald adgang til personoplysningerne og følgende information: [...]

[...]

3. Den dataansvarlige udleverer en kopi af de personoplysninger, der behandles. [...]

4. Retten til at modtage en kopi som omhandlet i stk. 3 må ikke krænke andres rettigheder og frihedsrettigheder.«

13 Artikel 23 i forordning nr. 2016/679, der har overskriften »Begrænsninger«, bestemmer:

»1. EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige eller databehandleren er underlagt, kan ved lovgivningsmæssige foranstaltninger begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der er omhandlet i artikel 12-22 [...], når en sådan begrænsning respekterer det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og er en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til:

[...]

e) andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser, navnlig Unionens eller en medlemsstats væsentlige økonomiske eller finansielle interesser, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender, folkesundhed og social sikkerhed

[...]

i) beskyttelsen af den registreredes interesser eller andres rettigheder og frihedsrettigheder

[...]«

National ret

14 Data Protection Act 1988 (lov af 1988 om databeskyttelse), som ændret ved Data Protection (Amendment) Act 2003 (ændringslov af 2003 om databeskyttelse) (herefter »databeskyttelsesloven«), har til formål at gennemføre direktiv 95/46 i irsk ret. I lovens section 1, subsection (1), defineres begrebet »personoplysninger« således:

»Oplysninger vedrørende en levende person, som er identificeret eller kan identificeres enten ud fra oplysningerne eller ud fra oplysningerne sammenholdt med andre oplysninger, som den dataansvarlige er eller kan forventes at komme i besiddelse af«.

15 Retten til indsigt er reguleret i databeskyttelseslovens section 4, hvis subsection (6) specifikt vedrører anmodninger om indsigt i eksamensresultater og har følgende ordlyd:

»a) En anmodning fra en person i henhold til subsection (1) i denne section med hensyn til resultaterne af en prøve, som den pågældende deltog i, anses i denne section for at være fremsat på

- i) datoen for den første offentliggørelse af resultaterne af prøven eller
- ii) datoen for anmodningen

alt efter hvilken dato der er den seneste; [...]

b) I denne subsection forstås ved »prøve« enhver proces til at fastslå en persons viden, intelligens, færdighed eller evne under henvisning til den pågældendes præstation i forbindelse med en test, et arbejde eller anden aktivitet.«

- 16 Databeskyttelseslovens section 6 fastlægger retten til berigtigelse og til sletning af personoplysninger, hvis behandling ikke er i overensstemmelse med denne lov.
- 17 I henhold til databeskyttelseslovens section 10, subsection (1), litra b), nr. i), som der er henvist til ovenfor, skal Kommissioner undersøge en klage, »medmindre han er af den opfattelse, at den er useriøs eller usaglig«.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 18 Peter Nowak har som regnskabselev bestået regnskabsprøverne på første niveau og tre af prøverne på andet niveau, som blev afholdt af Institute of Chartered Accountants of Ireland (brancheorganisation for Irlands revisorer/skatterådgivere, herefter »CAI«). Han dumpede imidlertid prøven i »strategisk finansiering og internt regnskab«, hvor deltagerne har mulighed for at anvende dokumenter (prøve med alle hjælpemidler).
- 19 Efter at være dumpet for fjerde gang i efteråret 2009, indgav Peter Nowak først en klage over resultatet af denne prøve. Denne klage blev afvist i marts 2010, hvorefter Peter Nowak i maj 2010 indgav en anmodning om indsigt i henhold til databeskyttelseslovens section 4 med hensyn til alle personoplysninger om ham, som CAI var i besiddelse af.
- 20 Ved skrivelse af 1. juni 2010 udleverede CAI 17 dokumenter til Peter Nowak, men afslog at udlevere hans prøvebesvarelse med den begrundelse, at den ikke indeholdt personoplysninger som omhandlet i databeskyttelsesloven.
- 21 Peter Nowak henvendte sig derefter til den tilsynsførende for databeskyttelse med henblik på at anfægte begrundelsen for at afslå at meddele ham hans prøvebesvarelse. I juni 2010 sendte den tilsynsførende ham en email for bl.a. at informere ham om, at »prøvebesvarelser i almindelighed ikke bliver behandlet [med henblik på databeskyttelse] [...] da dette materiale i almindelighed ikke vil udgøre personoplysninger«.
- 22 Dette svar fra den tilsynsførende for databeskyttelse blev efterfulgt af en korrespondance mellem Peter Nowak og den tilsynsførende, som kulminerede i, at Peter Nowak indgav en formel klage den 1. juli 2010.
- 23 Ved email af 21. juli 2010 meddelte den tilsynsførende for databeskyttelse Peter Nowak, at han efter en gennemgang af oplysningerne ikke havde konstateret nogen materiel overtrædelse af databeskyttelsesloven, og at han i overensstemmelse med lovens section 10, subsection (1), litra b), nr. i), som omhandler tilfælde af useriøse eller usaglige klager, havde besluttet at henlægge klagen. Det blev i øvrigt oplyst i denne email, at de dokumenter, med hensyn til hvilke Peter Nowak ønskede at udøve »en berigtigelsesret«, »ikke er personoplysninger, som section 6 i databeskyttelsesloven finder anvendelse på«.
- 24 Peter Nowak indbragte afgørelsen for Circuit Court (kredsdomstol, Irland). Kredsdomstolen afviste søgsmålet med den begrundelse, at der ikke forelå en afgørelse, som kunne anfægtes, da den tilsynsførende for databeskyttelse ikke havde behandlet klagen. Subsidiært fastslog domstolen, at søgsmålet var ugrundet, da prøvebesvarelsen ikke udgjorde personoplysninger.
- 25 Peter Nowak iværksatte appel til prøvelse af denne domstols dom ved High Court (appeldomstol, Irland), som imidlertid stadfæstede dommen. Dommen afsagt af High Court (appeldomstol) blev efterfølgende stadfæstet af Court of Appeal (appeldomstol, Irland). Supreme Court (øverste domstol, Irland), som har givet tilladelse til appel af dommen afsagt af Court of Appeal (appeldomstol), har fastslået, at den af Peter Nowak anlagte sag til prøvelse af afgørelsen truffet af den tilsynsførende for databeskyttelse skal antages til realitetsbehandling.

26 Da Supreme Court (øverste domstol) imidlertid er i tvivl om, hvorvidt en prøvebesvarelse kan udgøre personoplysninger som omhandlet i direktiv 95/46, har den udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Kan oplysninger, der er nedskrevet/givet som svar af en deltager i forbindelse med en faglig prøve, være personoplysninger som omhandlet i direktiv 95/46/EF?
- 2) Hvis svaret på det første spørgsmål er, at alle eller nogle af sådanne oplysninger kan være personoplysninger som omhandlet i direktivet, hvilke faktorer er da relevante for at afgøre, om en sådan besvarelse i givet tilfælde er personoplysninger, og hvilken vægt bør sådanne faktorer tillægges?«

Om de præjudicielle spørgsmål

27 Med disse spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 2, litra a), i direktiv 95/46 skal fortolkes således, at en skriftlig besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en faglig prøve, og eksaminators eventuelle rettelser og kommentarer til denne besvarelse udgør personoplysninger i denne bestemmelses forstand.

28 I denne forbindelse bemærkes, at artikel 2, litra a), i direktiv 95/46 definerer personoplysninger som »enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person«. Ifølge denne bestemmelse forstås »ved identificerbar person [...] en person, der direkte eller indirekte kan identificeres, bl.a. ved et identifikationsnummer eller et eller flere elementer, der er særlige for denne persons fysiske, fysiologiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet«.

29 Det er uomtvistet, at en deltager i en faglig prøve er en fysisk person, som kan identificeres enten direkte via den pågældendes navn eller indirekte via et identifikationsnummer, som anbringes på prøvebesvarelsen eller på dennes omslag.

30 I modsætning til det, som den tilsynsførende for databeskyttelse synes at gøre gældende, er det i denne sammenhæng uden betydning, om eksaminator kan identificere deltageren, når prøvebesvarelsen rettes og kommenteres.

31 For at en oplysning kan kvalificeres som »personoplysning« som omhandlet i artikel 2, litra a), i direktiv 95/46, er det ikke påkrævet, at alle de oplysninger, der gør det muligt at identificere den registrerede, skal befinde sig hos en enkelt person (jf. dom af 19.10.2016, Beyer, C-582/14, EU:C:2016:779, præmis 43). Det er i øvrigt ubestridt, at i det tilfælde, hvor eksaminator ikke kender deltagerens identitet ved rettelsen af den pågældendes besvarelse i forbindelse med en prøve, råder den enhed, som afholder prøven, derimod over de nødvendige oplysninger til uden vanskeligheder eller tvivl at identificere deltageren ved hjælp af den pågældendes identifikationsnummer, som er anbragt på prøvebesvarelsen eller på dennes omslag, og således til at tillægge denne besvarelse.

32 Det skal imidlertid undersøges, om den skriftlige besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en faglig prøve, og eksaminators eventuelle rettelser og kommentarer til denne besvarelse udgør oplysninger, som vedrører denne deltager som omhandlet i artikel 2, litra a), direktiv 95/46.

33 Som Domstolen således allerede har fastslået, er anvendelsesområdet for direktiv 95/46 meget bredt, og de personoplysninger, som er omfattet af direktivet, er meget forskellige (jf. dom af 7.5.2009, Rijkeboer, C-553/07, EU:C:2009:293, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).

34 Anvendelsen af udtrykket »enhver form for information« i definitionen af begrebet »personoplysninger« i artikel 2, litra a), i direktiv 95/46 afspejler, at EU-lovgiver har villet give dette begreb en bred betydning, idet det ikke er begrænset til følsom eller privat information, men

potentielt omfatter enhver form for information, både objektiv og subjektiv i form af meningstilkendegivelser eller bedømmelser, forudsat at informationen er »om« den pågældende person.

- 35 Hvad angår sidstnævnte betingelse er denne opfyldt, hvis informationen på grund af sit indhold, formål eller virkning er knyttet til en bestemt person.
- 36 Som Peter Nowak, den tjekkiske, den græske, den ungarske, den østrigske og den portugisiske regering samt Europa-Kommissionen i det væsentlige har gjort gældende, udgør den skriftlige besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en faglig prøve, sådan information, der er knyttet til hans person.
- 37 For det første afspejler indholdet af denne besvarelse deltagerens viden og kompetence inden for et givent område samt i givet fald hans tankegang, dømmekraft og kritiske sans. I tilfælde af, at prøven skrives i hånden, indeholder besvarelsene tillige oplysninger vedrørende hans håndskrift.
- 38 Endvidere har indsamlingen af disse besvarelser til formål at evaluere deltagerens faglige kapaciteter og hans evne til at udøve det pågældende erhverv.
- 39 Endelig kan brugen af denne information, som bl.a. udmønter sig i, at deltageren består eller dumper til den pågældende prøve, have indvirkning på dennes rettigheder og interesser, idet denne brug f.eks. kan afgøre eller påvirke hans chancer for at få adgang til det erhverv eller den stilling, der ønskes opnået.
- 40 Konstateringen af, at den skriftlige besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en faglig prøve, udgør information om denne deltager som følge af dens indhold, formål og virkning, gælder i øvrigt også, når der som i nærværende sag er tale om en prøve med alle hjælpemidler.
- 41 Som anført af generaladvokaten i punkt 24 i forslaget til afgørelse, tilsigter enhver prøve at konstatere og dokumentere en bestemt persons individuelle præstation, nemlig prøvedeltagerens, og ikke – til forskel fra bl.a. en repræsentativ rundspørge – at indhente oplysninger, som er uafhængige af denne person.
- 42 Hvad angår eksaminators rettelser og kommentarer til deltagerens besvarelse bemærkes, at disse ligesom besvarelsen, som deltageren har givet i forbindelse med prøven, udgør information om denne deltager.
- 43 Indholdet af disse rettelser og kommentarer afspejler således eksaminators mening om eller bedømmelse af deltagerens individuelle præstation til prøven og især af hans viden og kompetence på det pågældende område. Rettelserne og kommentarerne har i øvrigt netop til formål at dokumentere eksaminators evaluering af deltagerens præstation og kan således have virkninger for sidstnævnte som anført i nærværende doms præmis 39.
- 44 Den konstatering, at eksaminators rettelser og kommentarer til besvarelsen, som deltageren har givet i forbindelse med prøven, udgør information, som på grund af deres indhold, formål og virkning er knyttet til denne deltager, afsvækkes ikke af den omstændighed, at disse rettelser og kommentarer ligeledes udgør information om eksaminatoren.
- 45 Den samme information kan være om flere fysiske personer og således udgøre personoplysninger som omhandlet i artikel 2, litra a), i direktiv 95/46, såfremt disse personer er identificerede eller identificerbare.

- 46 I modsætning til det, som den tilsynsførende for databeskyttelse og Irland har gjort gældende, påvirkes kvalificeringen af den besvarelse, som deltageren har givet i forbindelse med en faglig prøve, og eksaminators eventuelle rettelser og kommentarer til denne besvarelse som personoplysninger ikke af den omstændighed, at denne kvalificering i princippet giver deltageren ret til indsigt og til berigtigelse i medfør af artikel 12, litra a) og b), i direktiv 95/46.
- 47 I denne henseende bemærkes for det første som anført af Kommissionen under retsmødet, at adskillige principper og garantier i direktiv 95/46 er knyttet til denne kvalificering og afhænger heraf.
- 48 Det fremgår af 25. betragtning til direktiv 95/46, at principperne om beskyttelse, der er fastsat heri, skal afspejles dels i de forskellige forpligtelser, der påhviler dem, der behandler oplysningerne, navnlig for så vidt angår oplysningernes pålidelighed, den tekniske sikkerhed, anmeldelse til tilsynsmyndigheden og de omstændigheder, hvorunder behandlingen må udføres, dels i de rettigheder, der tilkommer de personer, hvis personoplysninger gøres til genstand for behandling, bl.a. retten til at blive underrettet om en behandling, til indsigt, til at kunne kræve oplysninger berigtiget, men også til under visse omstændigheder at gøre indsigelse mod en behandling.
- 49 Såfremt information om en deltager, som er indeholdt i den besvarelse, der er givet i forbindelse med en faglig prøve, og eksaminators rettelser og kommentarer til denne besvarelse nægtes kvalificeringen som »personoplysninger«, vil det således have til følge, at denne information fuldstændigt unddrages overholdelsen af principperne og garantierne inden for beskyttelse af personoplysninger, herunder principperne vedrørende oplysningernes pålidelighed og grundlaget for deres behandling, som er fastsat i artikel 6 og 7 i direktiv 95/46, og af den pågældende persons ret til indsigt, berigtigelse og indsigelse i direktivets artikel 12 og 14, og den kontrol, som udøves af tilsynsmyndigheden i medfør af direktivets artikel 28.
- 50 Som anført af generaladvokaten i punkt 26 i forslaget til afgørelse, er det ubestridt, at en prøvedeltager bl.a. har en berettiget interesse, som er baseret på beskyttelsen af hans privatliv, i at kunne modsætte sig, at hans prøvebesvarelse og eksaminators rettelser og kommentarer til besvarelsen behandles uden for prøveproceduren, og at hans besvarelse uden hans samtykke videregives til tredjemand eller sågar offentliggøres. Ligeledes skal den enhed, som afholder prøven, som registeransvarlig for personoplysningerne sikre, at besvarelsen, rettelserne og kommentarerne lagres på en sådan måde, at det undgås, at tredjemand får ulovlig adgang hertil.
- 51 Dernæst bemærkes, at retten til indsigt og til berigtigelse i artikel 12, litra a) og b), i direktiv 95/46 ligeledes kan være berettiget i forhold til den skriftlige besvarelse, som deltageren har givet i forbindelse med en faglig prøve, og eksaminators eventuelle rettelser og kommentarer til denne besvarelse.
- 52 Retten til berigtigelse i artikel 12, litra b), i direktiv 95/46 giver naturligvis ikke en deltager mulighed for efterfølgende at »berigtige« »forkerte« besvarelser.
- 53 Det fremgår af artikel 6, stk. 1, litra d), i direktiv 95/46, at personoplysningernes nøjagtighed og fuldstændighed skal bedømmes i forhold til det formål, hvortil disse oplysninger er blevet indsamlet. Hvad angår en deltagers besvarelse til en prøve består dette formål i at kunne evaluere deltagerens viden og kompetence på datoen for prøven. Dette afspejles netop af eventuelle fejl i besvarelsen. Derfor udgør sådanne fejl på ingen måde en unøjagtighed som omhandlet i direktiv 95/46, der giver ret til berigtigelse i medfør af direktivets artikel 12, litra b).
- 54 Det er derimod muligt, at der opstår situationer, hvori en eksamensdeltagers besvarelse og eksaminators rettelser og kommentarer til denne besvarelse viser sig unøjagtige som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra d), i direktiv 95/46, f.eks. hvis prøvebesvarelserne ved en fejl er blevet forbyttet, således at en anden deltagers besvarelse er blevet tillagt den pågældende deltager, eller hvis en del af

arkene, som indeholder deltagerens besvarelse, er blevet mistet, således at besvarelsen ikke er komplet, eller hvis eksaminators rettelser og kommentarer ikke korrekt dokumenterer dennes evaluering af den pågældende deltagers besvarelse.

- 55 Som anført af generaladvokaten i punkt 37 i forslaget til afgørelse, kan det i øvrigt ikke udelukkes, at en deltager i henhold til artikel 12, litra b), i direktiv 95/46 har ret til at anmode den registeransvarlige for personoplysningerne om, at prøvebesvarelsen og eksaminators rettelser og kommentarer hertil efter en vis periode slettes, dvs. tilintetgøres. Ifølge direktivets artikel 6, stk. 1, litra e), må personoplysninger i princippet ikke opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de indsamles, eller i forbindelse med hvilke de behandles på et senere tidspunkt. I betragtning af formålet med den skriftlige besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en prøve, og eksaminators rettelser og kommentarer til denne besvarelse, forekommer opbevaringen heraf på en måde, der giver mulighed for at identificere deltageren, ikke umiddelbart længere at være nødvendig, når først prøven er endelig afsluttet og ikke længere kan anfægtes, således at besvarelsen samt rettelserne og kommentarerne har mistet enhver beviskraft.
- 56 I det omfang, hvor den skriftlige besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en faglig prøve, og eksaminators eventuelle rettelser og kommentarer til besvarelsen kan underkastes en efterprøvelse især med hensyn til deres nøjagtighed og nødvendigheden af deres opbevaring som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra d) og e), i direktiv 95/46 og kan berigtiges eller slettes i henhold til direktivets artikel 12, litra b), må det antages, at den omstændighed, at en deltager gives ret til indsigt i denne besvarelse og disse rettelser og kommentarer i medfør af direktivets artikel 12, litra a), har til formål at sikre beskyttelsen af deltagerens ret til beskyttelse af privatlivets fred i forbindelse med behandlingen af hans personoplysninger (jf. modsætningsvist dom af 17.7.2014, YS m.fl., C-141/12 og C-372/12, EU:C:2014:2081, præmis 45 og 46), uafhængigt af hvorvidt deltageren også har en sådan ret til indsigt i medfør af den nationale lovgivning, som finder anvendelse på prøven.
- 57 I denne sammenhæng bemærkes, at beskyttelsen af den grundlæggende ret til respekt for privatlivets fred bl.a. indebærer, at enhver fysisk person skal kunne have sikkerhed for, at personoplysningerne om den pågældende er korrekte og behandles lovligt. Som det fremgår af 41. betragtning til direktiv 95/46, er det med henblik på at kunne foretage den fornødne kontrol, at den registrerede i medfør af direktivets artikel 12, litra a), har ret til indsigt i de oplysninger om sig selv, som gøres til genstand for behandling. Denne ret til indsigt er bl.a. nødvendig for at gøre det muligt for den registrerede i givet fald at udvirke, at den registeransvarlige berigtiger, sletter eller blokerer oplysningerne og dermed for at udøve rettigheden i direktivets artikel 12, litra b) (jf. dom af 17.7.2014, YS m.fl., C-141/12 og C-372/12, EU:C:2014:2081, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 58 Endelig bemærkes for det første, at retten til indsigt og til berigtigelse i artikel 12, litra a) og b), i direktiv 95/46 ikke omfatter eksamensspørgsmålene, der ikke som sådanne udgør deltagerens personoplysninger.
- 59 For det andet indeholder både direktiv 95/46 og forordning 2016/679, som erstatter det, visse begrænsninger af disse rettigheder.
- 60 I henhold til artikel 13, stk. 1, litra g), i direktiv 95/46/EF kan medlemsstaterne således træffe lovmæssige foranstaltninger med henblik på at begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der bl.a. er omhandlet i direktivets artikel 6, stk. 1, og artikel 12, hvis en sådan begrænsning er en nødvendig foranstaltning af hensyn til beskyttelsen andres rettigheder og frihedsrettigheder.

- 61 Artikel 23, stk. 1, litra e), i forordning 2016/679 udvider listen af begrundelser for begrænsninger, der for tiden er fastsat i artikel 13, stk. 1, i direktiv 95/46, med »andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser«. Desuden er det i artikel 15, stk. 4, i forordning 2016/679 om den registreredes indsigtsret bestemt, at retten til at modtage en kopi af personoplysningerne ikke må krænke andres rettigheder og frihedsrettigheder.
- 62 Henset til ovenstående betragtninger skal spørgsmålene besvares med, at artikel 2, litra a), i direktiv 95/46 skal fortolkes således, at under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende udgør en skriftlig besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en faglig prøve, og eksaminators eventuelle rettelser og kommentarer til denne besvarelse, personoplysninger i denne bestemmelses forstand.

Sagsomkostninger

- 63 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 2, litra a), i Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger skal fortolkes således, at under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende udgør en skriftlig besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en faglig prøve, og eksaminators eventuelle rettelser og kommentarer til denne besvarelse personoplysninger i denne bestemmelses forstand.

Underskrifter